

Dit hoort nog bij het papier over het perfectum en het imperfectum. Het is de uitbreiding van het gebruik van zijn en hebben. We hadden het over de transitieve en intransitieve werkwoorden. Hiermee wil ik nog wat voorbeelden toevoegen.

Transitieve en intransitieve werkwoorden:

HEBBEN

transitief werkwoord +hebben: (werkwoord dat een direct object kan hebben)

S + V + O: př. Petr píše dopis.

schrijven: Ik schrijf een brief – Ik heb een brief geschreven.

kopen: Ik koop een boek – Ik heb een boek gekocht.

lezen: Peter leest een boek. – Peter heeft dit boek vroeger ook al eens gelezen.

begrijpen: Maaïke begrijpt de les. - .....

zien: Jan ziet de film Wilde Mossels. – Anne.....

vinden: Tienke kan haar portemonnee niet vinden. -

.....(positief)

uitzonderingen: beginnen: De les is om 10 uur begonnen.

oversteken: Hij is de straat overgestoken.

intransitief werkwoord + hebben: (werkwoord dat geen direct object kan hebben) en een voortdurende situatie aanduiden

S + V: př: Jitka spala. Seděl (v zahradě.)

wachten: Ik heb op je gewacht.

slapen: Vannacht heb ik goed geslapen.

regenen: Vandaag regent het de hele dag. - .....

zitten: Ik zit in de tuin. - .....

uitzonderingen: blijven: Ik ben hier tien dagen gebleven.

zijn: Hij is gisteren de hele dag in Amsterdam geweest.

ZIJN

intransitief werkwoord + zijn: (werkwoord dat geen direct object kan hebben) en een verandering van situatie aanduidt

S + V: př: Alice vstala (v 7 hodin).

beginnen: - Ik ben met les 10 begonnen.

opstaan: - Ik ben vandaag heel vroeg opgestaan.

komen: - Hij was te laat naar de les gekomen.

sterven: - Hij ..... plotseling .....

gebeuren: Wat ..... er .....

eindigen: De les eindigt om 13 uur. ....(geëindigd)

zijn x hebben: intransitieve werkwoorden die een manier van voortbewegen aanduiden

- Hij is **naar** het park gelopen x Hij heeft **in** een park gelopen.

zie: Fontein, A.M, A. Pescher-ter Meer: *Nederlandse Grammatica voor Anderstaligen*. Nederlands Centrum Buitenlanders, pp. 95 – 97. (het blauwe boekje dat in de bieb staat)